

מִצְדָּה

קרבן הפסח האחרון ביהודה

מאת

אֲבִיגְדוֹר הַמְּאִירִי

כל הזכויות שמורות למחבר. —

לגבי הבימות דינו כדין כתביד והצגתו

רק ברשות המחבר.

הנפשות :

אלעזר בן יאיר, ראש המורדים שבמצודה ;
מרים, מבית-החשמונאים, ארוסתו של אלעזר ;
שמעון בן ארי, שלישו, ראש הצבא ;
יהודה איש-מקיות, שר האוצרות ;
יאיר בן לוי, פליט ממכור, מזרע הכהנים ;
שמעון בן אלכסא ;
שני שומרי הסף ;
אשה א' — חשוכת בנים ; אשה ב' — (עם שלשה ילדים) ;
אשה ג' — אשה ד' —
קצין ; לויים ; לוי א', לוי ב', לוי ג' ;
חייל מודיע ;
קצינים רומיים ;
פלאביוס סילוה, הפרוקוראטור הרומי. —

אולט-המלך כמנצח-מצדה. — כאולם אין רבר זולת כסא המלך ולצדדיו צור שני
 כטאות יועצים, נמוכים ממנו במקצת.
 מאחורי הכסא: מזורת-המאור העומדת על הרצפה ודולקת.
 על יד הפתח הגדול: שני שומר-הסף.
 אחר חצות-הלילה.
 הירח המלא נראה דרך החלון.

(עומד כפסל ופניו כלפי הירח המלא)	א ל ע ז ר
— (נכנס ומודיע) פליט בא ממצודת-מְכֹרָה.	ח י י ל
(אינו זו)	א ל ע ז ר
פליט בא — ממצודת-מכור.	ח י י ל
(אינו זו)	א ל ע ז ר
אלעזר בן יאיר — פליט בא ממצודת-מכור — וחדשות בפיו. —	ח י י ל
(נותן בו עיניו, אך כאינו רואה אותו)	א ל ע ז ר
פליט ממצודת-מכור, אדוני. —	ח י י ל
(רואה אותו) יבוא. —	א ל ע ז ר
(מכניס את הפליט ויוצא)	ח י י ל
(כורע ברך)	ה פ ל י ט
אִינְנִי מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל. אם חדשות בפִיךָ — דַּבֵּר !	א ל ע ז ר
מְצוּדַת מְכֹרָה נִסְלָה.	פ ל י ט
ידעתי.	א ל ע ז ר
יַעַר יָרֵד עָלָה בְּאֵשׁ.	פ ל י ט
ידעתי.	א ל ע ז ר
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים חָלָל.	פ ל י ט
ידעתי.	א ל ע ז ר
כָּלָם. עַד אֶחָד. —	פ ל י ט
ידעתי; מה בפִיךָ ולא אדע?	א ל ע ז ר
ויהודה בן אָרִי בתוכם.	פ ל י ט
יהודה בן ארי? ביער-יָרֵד?	א ל ע ז ר
כדבריך, אדוני.	פ ל י ט
ואיך יצא מן המצודה?	א ל ע ז ר
נמלט.	פ ל י ט
יהודה בן ארי — נמלט? — על נפשו? —	א ל ע ז ר
תִּנְנִי, אדוני, ואספר.	פ ל י ט

אלעזר פליט — ספר. —
לוציליוס באפוס סתם את העמק ממזרח וירם עליו סוללה. —
יום-יום שלח אלינו דברי שלום ואנחנו עָנִינוּ בחרב: יום יום הִנְחֵנוּ
מִן הַמְּבַצֵּר וַנִּהְרָס אֶת אֲשֶׁר בָּנוּ הֵם. וְאוֹלָם —
(מביט בו) אלעזר פליט
ואולם גם הפעם היתה בנו יד המקרה —
יד-אדוני. אלעזר פליט
כדברייך, אדוני. — אחד מאנשינו, עלם אמיץ-לב צעיר לימים,
אך נאדר בכח-שמשון, עשה נפלאות בגבורתו; ואשר בנו הם ימים
על ימים, הרס הוא באבחת-חרב אחת וחללים למאות הפיל מהם. —
לא קם כמוהו בינינו לגבורה, אדוני. —
מה שמו? אלעזר פליט
אלעזר שמו. —ואולם יד-המקרה (אלעזר מביט בו והוא ממהר
לתקן) יד-אלהים היתה בנו לכלותנו. — אחרי הַנִּסוּ פַעַם אֶת כָּל
הסוללים, לא שב אל המצודה, כי אם עמד שם לרגלי החומה ודבר
אלינו, העומדים על החומה למעלה. — והנה לפתע-פתאום הגיח אליו
אחד ממחנה-האויב ועד כה וכה הניף אותו תנופה, וכרע — והנה
הוא בידיהם. — הם הפשיטו אותו ערום לעיני כולנו, דשו את בשרו
בשוטים וַיִּפְּלְאוּ אֶת מְכַאוּבָיו עַד לְמָאוֹד. — רחמינו נכמרו על העלם
הרך וכל משמר החומה פרץ ביילה למכאובי הנער. — כראות זאת
לוציליוס באסוס, צוה להצליבו לעיני כולנו. — אנו התחננו לפניו
מעל החומה —
והנער? אלעזר פליט
הנער — בראשונה צחק להם מתוך מכאוביו. ואולם בראותו את
הצלב — נמס בו לבו מפחד-פתאום. — מה נורא היה, אדוני, לשמוע
את תחנוניו אלינו: הצילוני, אחי, פתחו את שערי העיר לפניהם ואל
תתנוני למות במצוקותי הנוראות! בשם אלהי-ישראל, הצילוני, אחי!
ככה התחנן —
די! — ואתם פתחתם את השער —
כדברייך, אדוני —
להציל את הנער הַאֲחָד בדם יתר אלפי-הנערים —
אחרי אשר יהודה בן ארי ברח החוצה דרך המנהרה —
יהודה בן ארי — גם הוא כבוגדים — ואתה איך באת הנה?
בערמה, אדוני.

(מתקן) בְּחֶסֶד אֱלֹהִים. —	א ל ע ז ר
כדבר־ך, אדוני, כשנה תמימה התגוררתי בארץ החרבה, נעלם מעיני האויב — יען כי מלא הוא את כל הארץ — אדוני. — (דממה) זהו מבצרנו האחרון. — (מליט את פניו)	פ ל י ט
(בחמלה גדולה). ולמה באת אִתָּה הנה ?	א ל ע ז ר
למות, אדוני. — מְקוֹם לְהָיוֹת אִין עוֹד. — (דממה)	פ ל י ט
הַלְבָדָךְ נמלטת הנה ?	א ל ע ז ר
לא, אדוני. גם אשה. מזרע החשמונאים. מרים לבית-ינאי.	פ ל י ט
מרים ? איככה באה ?	א ל ע ז ר
שנה תמימה התגוררה גם היא בין הרומיים, אדוני. — כנביאת-יְיָן התחפשה ותהי קדושה בעיניהם.	פ ל י ט
ואיפה היא ?	א ל ע ז ר
מִשֶּׁהֶרֶת היא, לעמוד לפני אדוני.	פ ל י ט
(דממה)	
(מוחא כף. נכנס חייל) קרא לשמעון בן ארי, שר-הצבא.	א ל ע ז ר
(החייל יוצא. — אל הפליט, אחרי התבוננו בו) מה שמך ?	
עבדך, אדוני. יאיר בן לוי (נופל על ברכיו)	פ ל י ט
(מרימו) לא מלך בישראל אנכי, יאיר בן לוי, כי עבד אלהים ועמו. — חזק והתחזק, יאיר בן לוי. —	א ל ע ז ר
(נכנס)	ש מ ע ון
פלאַביוס סילוה כבש את כל הארץ. — לֵךְ וְחַזְקָה את המשמר מכל עֵבֶר. —	א ל ע ז ר
כדבר־ך—עשיתי, אלעזר בן יאיר.	ש מ ע ון
מִשְׁנֵה-לַח בארבעת מגדלי-הַפְּנֵה.	א ל ע ז ר
הַצְּבֹתִי, בן-יאיר.	ש מ ע ון
משנה-עובדים בבנין החומה הפנימית. —	א ל ע ז ר
העמדת, בן יאיר.	ש מ ע ון
לפתוח את אוצר הנשק לרְנָחָה.	א ל ע ז ר
לפתוח את אוצר-הנשק.	ש מ ע ון
להחליף את המשמר על רַמְת־הַלְבָנָה.	א ל ע ז ר
כדבר־ך, בן-יאיר.	ש מ ע ון
להכריז: איש הירא ורך הלבב—יעבור אל האויב כחפץ לבבו הרך. —	א ל ע ז ר
איש לא יעבור, אלעזר בן יאיר. — האויב שוב קרא לנו בדרכי-שלום.	ש מ ע ון

	ומה עָנִינוּ ?	א ל ע ז ר
ענינו : לא מאתנו עליכם לבקש את השלום, כי אם מאת	גבורינו השוכבים בקבר. —	ש מ ע ון
	(כלפי הפליט) קח לך, שמעון, את האיש הזה, כי נאמן הוא. —	א ל ע ז ר
	מפליטי-מִכְּנֹךְ הוא ולמות בא אלינו.	ש מ ע ון
	(אל הפליט) איך באת הנה ?	פ ל י ט
	(כל הזמן מדבר אל אל עזר ולא אל שמעון)	ש מ ע ון
	ידעתי את המקום הזה לא מתמול שלשום ; ובִּדְרֹךְ-הַנְּחֹשׁ באתי הנה.	פ ל י ט
	לְזַבְּ-הַנְּחֹשׁ עומד משמר הרומיים.	ש מ ע ון
	כן, אדוני ; ואולם אני בלבושם באתי אליהם. רק תשעה היה מספרם	פ ל י ט
	ורק בצאת נשמתם הכירוני — אך כבר נבצר היה מהם להרים קול, ואני על-פי התהום קפצתי אל דרך-הנחש.	ש מ ע ון
	אֵי מקום מולדתך ?	פ ל י ט
	מבני יריחו אני — אדוני. — בכל הארץ הזאת אין מקום נסתר ממני	ש מ ע ון
	ודרך-הנחש מקום-שעשועים היה לי בימי-נעורי, ברעותי שם את צאן-אבי. — וגם את שפת-הרומיים ידעתי, אדוני. —	א ל ע ז ר
	קחהו, שמעון, ושימהו למאזין לרגלי המגדל הששי. שם יקשיב	פ ל י ט
	לדברי-האויב. (אל הפליט) הבינות ?	ש מ ע ון
	(כְּמֶהֱסָס) כן — אדוני — ואולם —	פ ל י ט
	יד-הרומיים קרובה שמה מדי-מה ? —	א ל ע ז ר
	לא, אדוני-ונהפוך הוא: רחוקים הם משם. — הן לא לְזַעֲקָתָם	פ ל י ט
	עלי להקשיב, אדוני, כי אם ללחשם. — תנני לרדת אל עֲמֻדָתָם, אדוני.	א ל ע ז ר
	(שם ידו על שכמו) לֵךְ בשם אדוני. —	פ ל י ט
	(הולך)	ש מ ע ון
	ואם מרגל הנהו ?	א ל ע ז ר
	מה ירגל ולא ידע האויב גם בלעדיו ? — את כל רזי-מבצרנו	ש מ ע ון
	פתחנו לעיני תבל בְּלָה, כאשר גְּלָה אדוני אלהינו את סודו ואת	פ ל י ט
	רצונו להשמידנו. — ורק עוד סוד אחד כמוס עמנו — ואותו, שמעון,	ש מ ע ון
	אותו נגלה לאויב מחר. — לא מחר, כי עוד הלילה. —	פ ל י ט
	(נכנס) האויב כבש את רְמַת-הַלְבָּנָה. — כלי-המשחית אשר	ח י י ל
	בידו מכונות-טיטוס הם. —	ש מ ע ון
	מכונות-טיטוס. — כמה מספר-שרידינו ?	א ל ע ז ר
	(אחרי שתיקה רגע) לא נשאר אף אחד. — ומספר חלליהם	ח י י ל
	כאלף איש. — אחד מאנשינו עשה בהם שמות. —	ש מ ע ון

מי הוא האיש?	אלעזר
לא ידענו, אדוני. כחתף בא האיש ומתוך מחנה האויב בא ומלבושו היה כאחד מהם. —	חייל
(מביט בשמעון. אל החייל) והגם הוא נפל?	אלעזר
לא, אדוני. הוא מהר להחליף את בגדיו ולעמוד לפניך, אדוני. — (אלעזר ושמעון מביטים זה בזה).	חייל
(מרמז לחייל, הוא הולך) רמת-הלבנה נפלה. — גם רמת-הלבנה. —	אלעזר
(מוחה כף, נכנס חייל) קָרָא לי את יהודה איש-מְרִיּוֹת. —	חייל
למצותך, אדוני, את שר האוצרות (הולך).	אלעזר
רמת-הלבנה. — (נגש אל המנורה ומכבה את הנר הראשון).	שמעון
(רוצה לעכב בעדו — אך אָחַר את המועד. — יוצא חפוי ראש. — דממה)	
(נכנס ורואה את הנר הכבוי. מביט בשניהם)	יהודה
יהודה איש-מְרִיּוֹת, לך ופקדת את אוצרות-הצידה.	אלעזר
אוצרות-הצידה מלאים ועצומים הם, אלעזר בן יאיר. הן ידעת, כי המקום הזה מפליא לעשות וכי הכל נשמר פה מכל רקב ואבדון. —	יהודה
הנה, כל הצידה, אשר מצאנו פה מידי הורדוס ואשר מאה שנה עברו עליה, — טובה היא ורעננה, כאילו אך זה אתמול הונחה הנה. —	אלעזר
יד-אלהים היא. —	יהודה
נקי פה, למעלה, האויר, והאדים המשחיתים שם, בשפל, הנה לא יגיעו. —	
יד-אלהים היא זאת. יד-אלהים, הלוֹעֵג לָנוּ בְּחֶסֶדּוֹ הַטּוֹב. —	אלעזר
הצידה אשר בידינו — תמצא לכלכל בה חמשת אלפים איש עוד לשלש שנים רצופות. —	יהודה
ידעתי, יהודה. — תן תודה על זה לזונת-רומי, לקליאופטרה המצרית, אשר בקשה מאת אנטוניוס את נפש הורדוס, פְּלֵב־הַרומיים. ואת ארץ יהודה לאתנן זונה, לקשט בה את כתר-מלכותה. — לנפשו- הוא חרד הורדוס בבצרו פה את חייו הנבזים. והנה גם יד-אלהים באה לעזרתו: רעש האדמה, אשר התחולל אז בארץ, הבקיע פה את התהומות מסביב ויבצר את המצודה הזאת גם בידי-שמים. —	אלעזר
יהודה איש מְרִיּוֹת. מֵרַע לֹא יֵצֵא טוֹב. ואשר הכין לו פְּלֵב־הַקִּיסָר — לקיסר יהיה. — זה רצון אל-אלהי-ישראל בזעמו הגורא. — בואי, קליאופטרה! קומי מרקבונך וקחי את אתננך, אתנן הזונה אשר	

לך! — יהודה איש מריות. שר-האוצרות האחרון ליהודה! תן פקודה
 ויערכו את השולחן הגדול במבצר-מצדה! —
 (המנחש רעות, מהסס) אלעזר בן יאיר — — י ה ו ד ה
 (במנוחה איומה) הס. אל תמאן. ערוך את השולחנות. העמס אל ע ז ר
 עליהם כל טוב וברכה — כל טוב מטוב מלך-ישראל הגדול וברכה
 מברכת עבד-הקיסר השפל. — ואולם לא למעננו יִעָרַךְ השולחן
 הפעם במבצר האחרון ליהודה, כי אם למענו: למען האויב, אשר
 אל-אלהי-ישראל בחר בו לשבט-אפו. — י ה ו ד ה
 (רוצה לדבר) ר ה
 הס, אל תמאן. לך. אל ע ז ר
 (נכנס) האויב גמר את בנין מגדל-הברזל. — ח י י ל
 ואין אשר יפריע בעדו? י ה ו ד ה
 אל-נא בקצפך, יהודה איש מריות. צבאות-יהודה האחרונים אל ע ז ר
 עומדים על משמרתם בכבוד. (אל החייל) כמה מספר שרידינו?
 לא נשאר אף אחד. — ומספר חלליהם כאלף ומאתים איש, אדוני. ח י י ל
 (מרמו לחייל, הוא הולך) אף אחד. הוא נגש אל המנורה אל ע ז ר
 ומכבה את הנר השני) ו
 (מליט את פניו) י ה ו ד ה
 לך, יהודה, וערכת את השלחן. (יהודה יוצא, אלעזר ממשיך, אל ע ז ר
 לעצמו) כי כה אמר הנביא (באֶכְסַטְאוּזָה ההולכת ומוסיפה): עָרוּךְ
 הַשְּׁלֶחָן, צַפָּה הַצְּפִית, אָכַל וְשָׂתָה, קוּמוּ הַשָּׂרִים מִשְׁחוּ מִגֶּן, פִּי כֹה
 אָמַר אֱלֹהֵי אֲדָנָי, לֶךְ הַעֲמֵד הַמִּצֵּפָה, אֲשֶׁר יִרְאֶה יְגִיד — ח י י ל
 (נכנס) האויב עשה פרץ בחומה והרס אותה במקום ההוא. — אל ע ז ר
 (אחרי רגע) כמה מספר שרידינו?
 מספר חלליהם כאלף וארבע מאות איש. אמרנו להם: אֵל-נֹא
 בכלי-משחיתכם, גבורים! הכניסו את ראשכם בפרץ ונתראה פנים —
 ומה ענו לכם? אל ע ז ר
 לא ענו דבר — וגם את ראשם לא הכניסו. ועל זה — — ח י י ל
 (נכנס) כמצותך, בן יאיר, השולחנות נערכים — י ה ו ד ה
 (אל החייל) ומה בפין עוד? אל ע ז ר
 ועל זה התפרץ אחד מאנשינו, יצא אליהם בגפו — השחית ח י י ל
 את אחת המכונות — וככה צָד אותם אחריו אלינו פנימה — ואשר
 נכנסו — לא יצאו עוד. — ועל זה הגיחו אנשינו החוצה — אל ע ז ר
 מה שם האיש?

לכם חנינה ושלוה. — שוא כל מאמציכם, כל הארץ בידינו היא. — אין עוד ארץ-יהודה —

יד לָסָה ! אָוִיל ! — לך ואמרת להם, לכלבי-הקיסר : הַמְבַצֵּר הַזֶּה אָרֶץ יְהוּדָה הוא. אמור להם : האיש האחרון לבית-יהודה — מלכות-יהודה הנהו ! — לך ! — (החיייל הולך — אלעזר הולך לכבות את הנר) אלעזר בן יאיר —

(אינו שומע. — לעצמו) זהו הקץ. — החומה בוערת. — (מכבה

את הנר החמישי)

(נכנס) השולחנות ערוכים, אדוני. — (הולך)

כֵּן. הִנֵּה עֲבָדֵי יֹאכְלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ; הִנֵּה עֲבָדֵי יִשְׁתּוּ וְאַתֶּם תִּצְמָאוּ; הִנֵּה עֲבָדֵי יִשְׁמְחוּ וְאַתֶּם תִּבְלוּ. — ועתה יהודה איש מריות, לך ואספת את כל העם אל המקום הזה. —

(אחר רגע של הסוס) כמצותך, אלעזר בן יאיר (הולך)

(נכנס; הוא פצוע ברקתו) החומה החדשה, אשר בנית, אדוני,

נשרפה עד היסוד. —

(מתבונן בו ומכירו. — מקנח את דם-פצעו בתגא שלו. — ברחמים

גדולים) אתה למות באת הנה, יאיר בן לוי, ולמה זה תקריב את דמך החי? — היש עוד דבר בפוך?

יש, אדוני. בראשונה, בנשוב הרוח אל עבר פניהם, עברה מהומה במחנם. אני זחלתי אליהם במעלה-הרכסים ומשם הקשבתי לדבריהם. כרגע נודע לי, כי האיש המפקד עליהם שם-נציבים הוא, הפרוקוראטור פֶּלֶאָבְיוֹס סִילֶוֹה. הוא ראה בזה אצבע אלהים ולכן אמר לִסְגַת אַחֲרָיו עד יריחו מפחד-נצחוננו. וכה אמר לאנשיו: הנה יום-חג להם מחר, חג-הפסח, והחג הזה חג-אֶבֶל הוא להם. — וזה משפט אליהם להביא עליהם רעה ביום-אבלם. — שגה הרומי, בחשבו את חג גאולתנו ליום אבל לנו. —

לֹא שָׁגָה הָרֹמִי. — זה שנים אחדות, אשר חג הפסח נהפך לנו לאבל, יאיר בן לוי: מאז התועבות, אשר עשו אנשי יוחנן מגוש-חלב בהתנפלים על אחיהם בעין-גדי ובחג הפסח גולו מאתם את פרי-הבכורים למלא בהם את כרסם. — אוי לנו, כי אספסיאנוס, הערל הטמא, הוא אשר הציל את אחינו מידי אחיהם השודדים, אשר עשו את מעשיהם בשם אלהינו ובשם החירות והגאולה. — לא כל השופך דמים בשם החירות גבור וקדוש הוא, יאיר בן לוי, כי אם אשר דם-אָחִיו יקר לו מנפשו-הוא ואשר נכון לתת את חייו

פֶּקֶד בְּעַד חַיֵּי הָאֲחֵרוֹן שְׂבָאָחִיו וְשִׁלּוּמוֹ. — בּוֹאֵת יִבְחֹן הַגְּבוּר בִּיהוּדָה :
 בַּמִּלְחָמָה זָאֵב טוֹרֵף הוּא וּבְעַת־שָׁלוֹם — צָדִיק וְיִשְׂרָאֵל וּלְאֱלֹהֵיו.
 צִדְקוֹ דְּבְרֵי הַרּוּמִי : חֶג־אֲבֵל הוּא לָנוּ הַחֵג הַזֶּה. — וּמַחֵר, בְּיוֹם חֵג
 הַפֶּסַח הָאֲחֵרוֹן, עָלֵינוּ לְרַצּוֹת אֶת עוֹוֹנֵנוּ בַּקֶּרֶב־הַפֶּסַח — בַּקֶּרֶבֶן
 הַפֶּסַח הָאֲחֵרוֹן —

(הוּא מְכַבֵּה אֶת הַנֵּר הַשֵּׁשִׁי)

(מליט את פניו)

(נכנס) פִּקְדָתִי לְהוֹצִיָק אֶת הָעַם כְּמִצּוֹתָךְ, בֶּן יֵאִיר.
 מַחֵר, יְהוּדָה אִישׁ מְרִיּוֹת, מַחֵר. (אל הפליט) הַאִין זֹאת, יֵאִיר בֶּן לֹוִי ?
 כְּדַבְרִיךָ, אֲדוֹנִי. בְּאֲזִנֵּי שְׂמֻעָתִי מִפִּי שְׂרִי-צַבָא־הַרּוּמִיִּים. —
 בְּאֲזִנֵּיךְ שְׂמַעַת ?
 בְּאֲזִנֵּי שְׂמַעַתִּי. — עִם עֲלוֹת הַשָּׁחַר אֹמְרִים הֵם לְהִבְקִיעַ
 אֲלֵינוּ. — הַבְּקָר. —

(מביט בפליט) וְאִם עַד מְשֻׁמֵּע־דְּבָרֵיו הַגַּעַת, מִדּוּעַ לֹא הִבְקַעְתָּ
 אֲלֵיו לְהַצְמִיתוֹ ?

(אל אלעזר) יַעֲן לֹא הָיָה אֲתִי אִישׁ, אֲשֶׁר יִמְסוֹר אֶת הַדְּבַר
 לְאֲדוֹנִי. (מתנפל לרגליו) שְׁלוֹף נָא אֶת חֶרְבְּךָ, אֲדוֹנִי, וְהַצְמִיתֵנִי ! —
 (מרים אותו) קוּמָה, יֵאִיר בֶּן לֹוִי ! (אל יהודה) יִקְרָה לִי
 הַבְּשׂוּרָה, אֲשֶׁר הִבִּיא לִי הָאִישׁ הַזֶּה, מִמּוֹת הַרּוּמִי הַהוּא. לֹא
 בְּמוֹת־הוּא תִקְרַע הַגְּזֵרָה, יְהוּדָה אִישׁ-מְרִיּוֹת. — (דממה) וּבִכָּן :
 הַבְּקָר. — בּוֹאוּ, עַת לַעֲשׂוֹת. — (יהודה והפליט הולכים. גם אלעזר
 רוֹצֵה לִלְכַת — נִכְנַס חֵייל)
 אִשָּׁה, אֲדוֹנִי, מְרִיָּם לְבֵית-יִנָּאִי.

תבוא.

(החיל יוצא).

(מופיעה).

(נגש ומחבקה) שָׁלוֹם בּוֹאֵךְ, בַּת־הַחֲשֻׁמוֹנָאִים.
 לְאֵלְעָזָר בֶּן יֵאִיר, גְּבוּר־יְהוּדָה, מֵאֵת אֲרוּסָתוֹ שָׁלוֹם.
 הַסִּירִי מַעֲלִי אֶת נוֹר־הַגְּבוּרָה, מְרִיָּם בַּת-יִנָּאִי. אִין עוֹד גְּבוּרָה
 בִּיהוּדָה זוֹלָתִי בְּמָוֶת. — וְאֲנִי עוֹדֵנִי חַי.
 חַי הַנֶּךְ וְחַחִיָּה, אֵלְעָזָר. לְמַעַן הַצֵּל אֶת שְׂאֲרֵית־הַפְּלִיטָה.
 בְּאִין מִקְדַּשׁ-מֶלֶךְ אִין פְּלִיטָה, מְרִיָּם בַּת-יִנָּאִי. שְׂאֲרֵית־הַפְּלִיטָה
 אֲשֶׁר לָנוּ פֹה, בְּמִבְצָר־מִצְדָּה — לֹא תִחַקֵּה לְחָרֵב הָאֵוִיב. רַצּוֹן אֱלֹהֵי־
 יִשְׂרָאֵל הוּא, כִּי בַחֲרַבְנוּ־אֲנֵנוּ מוֹת הַפֶּעַם. — כּוֹלָנוּ כְּאִישׁ אֶחָד.

פ ל י ט

י ה ו ד ה

א ל ע ז ר

ה פ ל י ט

י ה ו ד ה

ה פ ל י ט

י ה ו ד ה

ה פ ל י ט

י ה ו ד ה

ה פ ל י ט

א ל ע ז ר

ח י י ל

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מ ר י מ

א ל ע ז ר

מרים לא אָמות, פּי אָחיה ואָספּר מַעֲשֵׂי־יהּ - לא אָמות. פּי אָחיה -
לא אָמות, לא אָמות - -

אלעזר (נפל על הכסא כמתעלף וכאילו משמיע אנקת-בוכים חרישית
מאוד)

מרים (לקול אנקת אלעזר - נגשת, מלטפת את ראשו המורד
רגעים אחדים - אחר-כך אומרת בלחש): לא נמות - - גבורי
הנערץ - לא נמות - אַפּולוֹן שלי -

אלעזר (מרים את ראשו; אינו מאמין לאזניו - פתאום קופץ כנשוך-
נחש וזורק אותה הצדה. בעינים קָמות) מה אמרָ? - מה זה אמרת?
(נפחדת בפחד-מות)

אלעזר (מְצוּה) בת-החשמונאים, מה אמרת? - (אוחז בכתפיה
ומביט בעיניה) נביאת רומי ויוון - מה נבֵאת להם? -
(שותקת בוֹעָה)

אלעזר מה נבאת להם? - נצחון? - פה תהא קבורתך!

מרים (בבכי) שקרתי להם, ככל נביאותיהם. - בגללך עשיתי. -

אלעזר (הודף אותה, היא נופלת) סוּרִי, טְמָאָה! - (יוצא)

מרים (שוכבת אין אונים)

(נשמעת תרועת-חצוצרה)

מרים (קמה - מקשיבה וממהרת החוצה)

(דממה)

מרים (שוב מופיעה. - פונה אל שומרי-הסף:) מה היא התרועה

הזאת? - שומרי-הסף עומדים כנציבי שיש) מה היא התרועה?!

דָּבַר! (היא אוחזת את האחד בכתפיו ומנענעת אותו - על זה

תופשים שניהם את כידוניהם כהרף עין לשפדה).

מרים (נסוגה לאחור - אחר-כך בורחת החוצה. - שומרי-הסף

עומדים על משמרתם כקדם.) -

(דממה. האולם ריק. רק שני שומרי-הסף עומדים. כמו כל

הזמן, בלי לזוז. - ככה עוברים רגעים אחדים. אחר-כך נכנסים שני

חיילים, בודקים את האולם, אם בסדר הוא - ויוצאים. - שוב

- (דממה).

שומר א' (אחרי אשר תר בעיניו מסכיב. - בשעת-דבורו עומד הוא

וגם חברו כפסל בלי לזוז) ששה נרות. -

שומר ב' נשאר אחד.

שומר א' וכאשר יבוא הקץ - יכבה גם השביעי.

- שומר ב' ומי יכבה אותו?
 שומר א' הכהן הגדול. —
 שומר ב' אין כהן גדול. אין מקדש. —
 שומר א' יהיה. המלך יקדש את המקום הזה למקדש.
 שומר ב' אין מלך. —
 שומר א' יהיה. — שמעתי אתמול. — אלעזר בן יאיר אדונו יהיה למלך. —
 שומר ב' למה?
 שומר א' למען אשר ימנה את הכהן הגדול.
 שומר ב' למה?
 שומר א' למען אשר יקריב את קרבן-הפסח.
 שומר ב' אין כבשים לקרבן.
 שומר א' אנחנו נהיה קרבן. — העם. —
 (דממה)
 שומר ב' כאחד עובדי האלילים תדבר.
 שומר א' באזני שמעתי. — זה יהיה הקץ.
 (דממה)
 שומר ב' אנחנו. — ומי יהיה הראשון?
 שומר א' אשר יצוה עליו המלך: הוא יכפר על כל העם.
 (דממה)
 שומר ב' אשר יצוה עליו המלך. — הוא יכפר. — (תוקע את חרבו בלבו, ובינתים אומר) אל תגלה. — ואם נפלתי — הקימני ואעמוד. (מת)
 שומר א' (מצמיד את המת על מכונו. — פוקח את אמורות עיניו) תחזינה עיניך במלך-יהודה. — (שניהם עומדים על משמרתם) בחוץ רעש. נכנסות נשים עם ילדיהן. יושבות ושוכבות על הרצפה. דממה.
 אשה א' (פורצת פתאום בבכיה)
 אשה ב' אל תבכי. — במבצר-מצדה אין בכי.
 אשה ג' שגא אלהים את הקינה במלחמה. כתוב בתורה: אֲדַנִּי יְלַחֵם לְכֶם וְאַתֶּם תִּתְּרִישׁוּן. —
 אשה ד' גם הקינה לא תושיע עוד. —
 אשה ב' בנינו הגבורים מתים או מנצחים, אך זמרותיהם בפייהם.
 אשה א' (פורצת עוד יותר בבכיה)
 אשה ד' אבדנו. — אלהים עֲזָבוּנו. — החומה נשרפה. —

- א ש ה ג' הסי. — לא נבצר מידי אלהים לעשות נפלאות. — ומי בצר את המצודה הזאת?
- א ש ה א' המלך הורדוס. —
- א ש ה ג' לא המלך הורדוס, כי אם אלהי-ישראל. — לא בידי-אדם הוקם ההר הזה ולא ילוד-אשה חפר ממעמקי-תהומות אלה אשר מסביב למצודה. — בא רעש גדול, האדמה רגזה תחתיה כל הלילה — ולמחרת בבקר והנה הר-המבצר עומד על תלו בלב השמים וסביבו תהומותיה, אשר רק בהֶבֶט בהן בן אדם זר — יאבד לנצח. —
- א ש ה ד' לא פעם היה בידי זרים. —
- א ש ה ב' בנינו גֵרְשׁוֹ אותם כְּגֵרְשׁ חזירי-יער. —
- א ש ה ג' לא בְּנֵינוּ, כי אלהים הוא אשר גֵרְשׁ אותם. —
- א ש ה ד' ואלהים עֲזָבָנוּ. את ששת בְּנֵי הקרבתי לו והוא לא ירחם. —
- א ש ה ג' עזב עזבנו לרגע — למען אשר ישיענו לנצח. — והאם לא כן עשה גם במצרים, בסגור על אבותינו המדבר והים?
- א ש ה ב' ובנינו יָרְשׁוּ את רכוש-מצרים. —
- א ש ה ג' והאם לא עשה גם בעמלק, אשר זָנַב את הנחשלים — למען אשר ימחה אחרי-כן את שמו מתחת השמים. —
- א ש ה כ' ובנינו השמידוהו לעד. —
- א ש ה ג' וכן עשה גם ליהושע בגבעון, בעלות עליו חמשת מלכי-האמורי — למען אשר יעמיד את השמש בחצי השמים לעיני כל העמים. —
- א ש ה ד' וכעת חושך מסביבנו. —
- א ש ה ב' למען אשר בנינו יָכוּ את הרומיים מכה גדולה עד לבלתי השאיר מהם שריד. —
- א ש ה ג' וכן יעשה גם לנו כעת. בראשונה יִסַּב את פניו ואת חסדו מאתנו — למען אשר יופיע פתאום בכל כחו וגבורתו למעננו! —
- א ש ה ב' למען אשר בנינו יתאזרו עוז ויכו את אויביהם שוק על ירך.
- א ש ה ד' ואלהים עזבנו. —
- א ש ה ג' הסי. — שני בְּנֵי עומדים על המשמר ומצפים לישועת-אלהים. —
- א ש ה ב' ולי תשעה בנים, שנים נפלו בגבורה בִּיְבִירָה, שלשה השמידו את האויב במצודת-מְכוּר, אחד עומד פה במגדל־הַמְּזֻרָח בלי לתת לאויב מְדָרְךָ-כְּרָגַל במצודתנו. — ושלשת אלה שולחים לשון-לעג לאויב, יען כי עוד נבצר מהם לשלוף חרב.

<p>(בבכי קורע לב) ולי אין כל!—לי אין בנים!—לי לא נתן אלהים בן, אשר יגן על מקדשו ועל מבצרו. — אויה לי, אף בן אין לי!—(בוכה מר)</p>	<p>א ש ה א'</p>
<p>(נכנסה וישבה בין הנשים כאחת מהן) הרגעי, אשה, עוד יתן לך אלהים בנים.</p>	<p>מ ר י מ</p>
<p>לא יתן. האויב ישמיד את כולנו בלי אשר נתן לי אלהים יד במלחמה ובנצחון. (בוכה).</p>	<p>א ש ה א'</p>
<p>לא ישמיד. האויב יתן לנו חנינה. חנינת-כבוד יתן לנו על גבורתנו, העולה על גבורת כל העמים אשר מסביב.</p>	<p>מ ר י מ</p>
<p>אם אלהים עזבנו—מה לנו חנינת-האויב? (בוכה). (בינתיים מתאסף העם בשקט-כבוד. ממלאים את האולם).</p>	<p>א ש ה ד'</p>
<p>למען אשר נחיה ונקים את בית מקדשנו הקרב. (באֶכְסְטָאזָה ההולכת ומוסיפה): נבנה את ערינו, נחיה את ארצנו השוממה—ומחר נחוג את חג-הפסח — וכולנו נצא במחולות-מחנים!—חי, חי אל-אלהי- ישראל (יוצאת במחול — אך פתאום נכנסים שני חיילים ותוקעים בשופרות).</p>	<p>מ ר י מ</p>
<p>(נכנס ומכריז) כל העם—הס! מלך-יהודה בא! — (יוצא) (רעש חשאי של השתוממות. "מלך-יהודה? — מי זה מלך- יהודה?" — החיילים משתיקים אותם. כולם כורעים ברך).</p>	<p>ש מ ע ו ן</p>
<p>(מביטה מסביב ואינה מבינה דבר). (נכנס בלבוש-מלכות, אחריו ש מ ע ו ן בן ארי ויהודה בן מ ר י ו ת. — יהודה נושא בידיו את בגדי-הכהונה: חושן, אפוד, וכי, ושמעון — את המצנפת והציץ).</p>	<p>מ ר י מ א ל ע ז ר</p>
<p>(עומדת בעינים קמות מהשתוממות. חושבת את הכל לחלום יפה. מנסה לצעוד צעד אל אלעזר—ופתאום היא מרגשת בדבר, שהיא היחידה שלא כרעה ברך — נופלת על פניה). —</p>	<p>מ ר י מ</p>
<p>(יושב על הכסא — בראותו את העם הכורע — קם ונוזף בהם) קומו, עבדים! —</p>	<p>א ל ע ז ר</p>
<p>(כולם קמים, מלבד מרים, השוכבת ועיניה תלויות באלעזר המלך) לא לעבדים התנשאתי למלך ולא לבעבור השתחוות לפני בגדי- מלכות לבשתי. לא עליכם הייתי למלך, כי אם על מבצר-מצדה, המבצר האחרון ביהודה. זה הוא מבצרנו האחרון וזאת תהי מלחמתנו האחרונה.— בכל רחבי-הארץ ובכל רחבי-תבל יחידים נשארנו על המשמר. —</p>	<p>ש מ ע ו ן ו י ה ו ד ה } א ל ע ז ר</p>

— ולכן — זאת היא בירת־יהודה האחרונה. —
 — ובירת־יהודה הן לא תקום בלי מלך. —
 — והן לא יקום מלך ביהודה בלי מקדש לאלהים. —
 — ולכן: במצות המלך יהיה המקום הזה קודש: מקדש לאלהינו. —
 — והנה: חג לנו היום. חג הגאולה והתמורה: — חג־הפסח. —
 — ולכן: הכהן הגדול יקריב היום במצות־המלך את קרבן־הפסח
 האחרון ביהודה. —

— ואם אין כהן גדול — ומשח המלך את אחד מזרע־הכהנים לכהן
 גדול ביהודה. ואם אין בקרבנו מזרע. הכהנים — ומשח המלך את
 אחד מבני־העם לכהן גדול: כל עם־ישראל קדושים וטהורים הם
 והיום הזה הם קדושים שבעתים! —
 — שמעון בן ארי, ראש צבאות־יהודה! היש בקרבנו איש מזרע
 אהרון הכהן? (יושב)

אדוני המלך, אתה ידעת, כי אֵין.
 (קמה לפתע־פתאום. נגשת צעד) אדוני המלך, יש: הפליט
 מצודת־מְכֹר מזרע שבט־הלוי הוא!
 (אֶןֶשָׁה בעם)

הפליט ממְכֹר; יאיר בן לוי. — האומנם מזרע־הכהנים הוא? —
 ואיה, איפוא, הוא?
 (מביאים את הפליט)
 (נופל על ברכיו)
 (קם מכסאו, יורד ומרים את הפליט, לבל ישתחוה)
 האתה הוא זה מזרע־הכהנים? (יושב)
 כדבר־ך, אדוני המלך.

ואיכה נועזת לכרוע ברך לפני? — (בקול אחר) ומדוע זה
 הסתרת את מוצאך מפני?

באין מקדש־מלך ובאין עיר־מלוכה — —
 (מפסיקו) זה הוא מקדש־המלך וזאת היא עיר־המלוכה, יאיר
 בן לוי הכהן! (באהבה גדולה) ואתה — — אלהי־מקדשנו החרב
 שלחך אלינו לאות, כי חי הוא בקרבנו היום — יאיר בן לוי, הכהן
 הגדול מזרע־הכהנים בני־אהרון! (קם) לֶךְ והתקדשת לקרבן־הפסח
 האחרון ביהודה!

(הולך. אחריו שני קצינים)
 ואת, מרים בת־ינאי, מזרע־החשמונאים —

ש מ ע ו ן
 מ ר י ם

א ל ע י ז ר

ה פ ל י ט

א ל ע י ז ר

ה פ ל י ט

א ל ע י ז ר

ה פ ל י ט

א ל ע י ז ר

ה פ ל י ט

א ל ע י ז ר

מ ר י ם
א ל ע ז ר
(ברעד-אוסר) הַנְּנִי, אדוני המלך!
לכי גם את והתקדשת בקדושת-אבותיך ולבשת את כבוד בית-
חשמונאי לחג-הפדות האחרון.

מ ר י ם
א ל ע ז ר
הנה כי כן, אנשים גבורי-חיל: כל ימי-חינו וחי-אבותינו
קבלנו עלינו את מצות-המצוות: פִּי לֹאֲדַנִּי הַמְּלוֹכָה וְאֵין בְּלִעְדִּיו! והנה
באה השעה, בה עלינו להראות, כי באמת ובתמים אמרנו זאת
עד הנה. זאת היא השעה, בה עלינו לבחור בין חי-העבדות הבזויים
ובין המות הנאדר בגבורה. — והן אם עד הנה לא בחרנו בעבדות,
אשר בה הובטח לנו השלום והמנוחה מאת אויבינו, — איככה זה
נבחר כעת בעבדות, אשר בה צפויים לנו שפטים נוראים ומצוקות,
אֲשֶׁר שְׂבָעְתִּים טוב מֵהֶם הַמָּוֶת? — — ואלהינו חתם הפעם את
גור דינו הנורא עלינו. סר מאתנו אלהי-אבותינו, יען כי גם
גבורתנו לא עמדה בפני פשעינו הגדולים. אמנם כן: רוצחים ושודדים
התארחו אתנו, אשר גם במלחמתם שודדים ורוצחים נשאר. —
ובנהצחם לא טרפו את נפשם בכפם ולא בחרו במות-גבורים, כי אם
הסגירו את נפשם בידי-האויב ויתחננו לחסד וחנינה מאת מַנְדִּיהֶם!
ועל פשעיהם אלה עלינו לעמוד למשפט הפעם. אך אם למשפט, הנה
לא למשפט-האויב, כמעשיהם הם בבקשם חנינה ממנו. וגם לא
למשפט אלהינו, אשר עזב אותנו ויהי לנו לאויב הפעם. כי אם
לעמוד לפני שופט עליון, רָם עַל כָּל רַמִּים: לפני נפשנו-אנו לבדה! —
אנו בנפשנו נחרוץ את משפטנו ובידינו אנו נמות הפעם. — ואשרינו,
אֲחִי, כי נתן לנו למות בעוד מועד!

אשרינו, כי בנו בחר אלהינו, להיות גבורי-סגולה לעם-
ישראל, למות בידי עצמנו מות-גבורה, אשר אין מְשַׁלָּה בתבל
כולה! — אשרינו, כי בחירייה אנחנו, אֲחִי גבורי-יהודה! בנו בחר
אלהינו למופת, למען יִדַע כל איש מזרע-ישראל לדורות-עולמים
ולמען יִדַעו כל הגויים, כי ישנו עם אחד בתבל, אשר לא יהיה
לעבד לא לקיסר ולא לאלוהיו, לא לילוד-אשה ולא למעשה-ידידו,
כי אם לאלהים לבדו! —

(ד מ מה)

י א י ר
א ל ע ז ר
(שב) התקדשתי כמשפט, מלך יהודה. —
(לוקח את בגדי הכהונה ומלבישם את יאיר, ובינתים הוא
אומר): ולקחת את הבגדים והלבשת אותם את יאיר בן לוי מזרע

הכהנים בני אהרן, את הכתונת - ואת מעיל האפור - ואת האפור - ואת החושן - ואָפֶדֶת לוֹ בחשב-האפור - ושמת את המצנפת על ראשו - ונתת את נזר הקודש על המצנפת - ולקחת את שמן המשחה - ויצקת על ראשו - ומשחת אותו - ונשא יאיר בן לוי את משפט-בני-ישראל על לבו לפני אדוני - תמיד - בגדי-קודש לכבוד ולתפארת - חוקת עולם לדורותיכם, קודש קדשים לאדני - (מעמיד את יאיר לימינו) ואתה, שמעון בן ארי, אסוף נא את יודעיה-תרועה והיו ללויים בתוך בני-ישראל. - (הולך)

שמעון
אלעזר

נתבשרנו, אחי, בשורה אחרונה מפי האויב: הבוקר אומר האויב להבקיע אלינו ולהקריב אותנו על מזבח נצחוננו. ואולם אנו לא נִתְּן לוֹ לטמא את קרבננו זה, אשר עלינו להקריב אותו לאלהינו. - אנחנו נקריב את הקרבן הזה. - לא בא עוד כקרבן הזה מימות מלכות-יהודה וגם לא לפניה. והנה: אברהם אבינו לא לקח אלהים מידו עולה את בנו-יחידו - ומידינו יקח הפעם. - נעשה עולה כמשפט, עולת-העם.

(שב) כמצותך עשיתי, אדוני המלך. (עומד לשמאל של המלך, נכנסים יודעיה-תרועה. עומדים לימין-האולם).

שמעון

אישי הכהן הגדול ! -
הנני, מלך-ישראל ! -

אלעזר
הכהן
אלעזר

הנה הכהן הגדול, והנה הלויים העומדים לפני אדוני. - הנה המקדש לאלהים, והנה המזבח הטהור, והנה גם השיות לעולה. - ואולם איה עַם-ישראל, אשר יעשה את רצון-אלהיו ויקריב את קרבנו הפעם ? - מי הוא הגבור בגבורי-יהודה, אשר יקום מקרבכם ראשונה לאות ולמופת לדורות-עולמים ?

שומר-הסף ב' (תוקע את חרבו בלבו ונשאר עומד על משמרתו. שמורות-עיניו פקוחות).

אחד (חייל) (מִבֵּין העם נגש אל הכסא) הַנְּנִי, אדוני המלך ! (שולף חרבו ורוצה לשחוט את בנו - אך באותו רגע טורף חייל שני בשגעון) :
בן אלכסא (השתגע, מתנפל לרגלי-אלעזר ובוכה בכי מר) : חסד, אדוני המלך. חסד והניגה לכולנו ! אל נא תקח את חַיִּי ואת חיי אשתי ובני ! הן טובים וישרים הם הרומיים, אדוני המלך ! הנה הם קוראים לנו לשלום אם רק נסגור את נפשנו בידם ! טובים הם ורומנים וגם טיטוס היה רחמן וטוב ורק אנכי מלא רשע ואכזריות לאשתי ובני

הרף! — אתמול אכלתי את בני האחד חיים ובשרו נצם לחכי
 כאשכולות-הגפן. (רועד) אינני רוצה למות! (נושק את רגלי-המלך. —
 אלעזר אינו זו. — מביט בו בשתיקת-חמלה) — תן לי ללכת אל
 הרומיים ולהביא מהם את השלום. האויב הטוב ירחם עלי, אני
 אנשק את שולי-בגדיו. אדוני המלך! (בעליות שבתקוה ילדותית):
 אני אתן להם את נפשי והם יחבקוני וישימוני ליועץ להם, ואת
 בני ימשחו לנסיך-יהודה. (בבכיה): לחיות ולא למות. — למה
 למות? — למה למות? לא אמות, פי אָחִיָּה וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ! —
 (אחדים מן העם מחבקים את ילדיהם — וגם החייל, שרצה
 לשחוט את בנו — מחבקו באהבה וברחמים שבפחד).

ק צ ין
 א ל ע ז ר
 (נגש אל המשוגע בחרבו השלופה): מות, כלב נבזה! —
 (מעכב בעדו): הרף ממנו. — הן לו הצדקה. הן קָטַעַם יְדָבָר
 הָאִישׁ. — הן טיטוס אדם החסד והאמת היה. — מה שָׁמָךְ, גְּבוּר?
 בן-אלכסא (בפנים מהיכים) שמי, אדוני המלך, שאל בן אֶלְכָסָא, ושם
 בני זה אלכסא בן שאול (מחייך) —

א ל ע ז ר
 ובכן, צדקת בדבריך, בן אלכסא. לך אל הרומיים. קח את
 בנך ואת אשתך וְלֶךְ. — והיית להם ליועץ. — לך. — פָּנוּ דְרָךְ לְשֹׂאֵל
 בֶּן אֶלְכָסָא יוֹעֵץ-הַקִּיסָר!

בן-אלכסא (בצחוק רחב ומטומטם הולך עם משפחתו בין שורות העם,
 המפנה לו את הדרך. — ואולם בהגיעו אל הסף הוא חוזר בו, זורק
 את בנו הצדה — רץ אל אלעזר ומתנפל לרגליו ומחבק אותן ופורץ
 בבכי מר).

א ל ע ז ר
 (מקים אותו באהבה רבה): קומה, שאל בן אלכסא. (מביט
 תוך עיניו): נִפְחַדְתָּ רגע מפני המות. — מה? נבהלת מחרָבְךָ, שאל,
 ולא מפני השפטים, הנוראים שבעתים מכל מות. — ואף חפץ לא
 חפצת לראות בעיניך את הדרת חגנו זה האחרון ותפארתו? — והן
 חג גדול לנו היום, שאל בן אלכסא. —

בן-אלכסא (בצחוק-ילדים תמים) חג גדול, אדוני המלך. —
 א ל ע ז ר
 חג גדול, אשר לא היה כמוהו ביהודה וגם לא יהיה עוד. —
 ובכן, מי עוד מכס חפץ בחסד האויב? הדרך פתוחה לפניכם. —

(אשה אחת מחבקת את שני ילדיה ומתכוננת ללכת. — אחריה
 עוד אחדות, בתחילה בשתיקה — אחר-כך פורצת האחת בבכי ואחריה
 גם אחרות — וקול-לילה ממלא את האולם. — אך ברגע זה מופיעה
 מ ר ים (בפתח).

(מופיעה וחרב בידה. היא חוסמת להן את הדרך בהופעתה. היללה משתתקת. — דממה. — אחר-כך היא אומרת): מי זה בוכה בבית-מקדשנו בחג-הגאולה האחרון? — בנות-ישראל, לָאן פניכן מועדות? אַמֶרְנָה, נשי-יהודה ובתולות-ישראל, דַּבְרָנָה הפעם: מי מכן בוחרת בטומאת-האויב? ומי מכן רוצה לראות במצוקות ילדה הרך? — דברנה, בנות-ישראל! הנה החרב, חרב הסדות והגאולה! — אשריכן, בנות-יהודה, כי תפְדִינָה הפעם לחיי עולם וטהרה, ואשרינו, בנות-אברהם, הנושאות את קולן האחרון באזני תבל כולה, למען ידעו כל הגויים, פִּי לַאדֹנָי הַמְלוֹכָה! — (פוצחת בשיר הָרִישִׁי ובמחול):

הָבו לַאדֹנָי כְּבוֹד וְעֹז!

הָבו לַאדֹנָי כְּבוֹד-שְׁמוֹ!

רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרְוֹנָם

וְחָרְב־שִׁפְלוֹת בְּיָדָם. —

הָבו לַאדֹנָי כְּבוֹד וְעֹז,

הָבו לַאדֹנָי כְּבוֹד-שְׁמוֹ! — (רוקדת בלי שירה)

(מפקד על פי קצב-המחול):

א ל ע ז ר

— שלחו אֵשׁ במצודת-מצדה —

— השיאו משואות בארץ-יהודה, —

— למען ידעו אחינו העבדים, —

— כי את קרבן-הפסח האחרון —

— נקריב היום במקדש מצדה! —

— הכהן הגדול! מתנינו חגורים —

— געלינו ברגלינו וחרבנו בידנו, —

— חג-הפסח היום —

הִקְרַב עַל מִזְבַּח-אֲדוֹנָי

אֶת קֶרְבֵּן-הַפֶּסַח הָאֲחֵרוֹן

עוֹלַת-תְּמִיד לְדוֹרוֹתֵיכֶם —

(מניף שני ילדים תנופה) כְּבָשִׂים בְּנֵי-שָׁנָה, תְּמִימִים. —

ה כ ה ן

(מבחוץ מאדימה להבה אדומה)

(מתנפלת לרגלי הכהן בכי מר): הכהן הגדול! לי אין כבש

ה א ש ה א

לעולה! — לא נתן לי אלהים בן לקרבן! —

וְאִם יִמְעַט הַפִּיִת מִהָיִל מִשָּׂה — וְלָקַח הוּא וּשְׁכָנּוֹ הַקְּרוֹב אֵל

י א י ר

פִּיתוֹ (בתוך כדי דבור שם את ידה של אם אחד הילדים שתחת

ידו וגם את יד האשה הבוכה, ושם את שתיהן על ראש הילד):

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְדִוְרֹתֵיכֶם חֻקַּת-עוֹלָם. —	
לְדִוְרֹתֵיכֶם חֻקַּת-עוֹלָם. — (שולף חרבו, אחריו גם הכהן,	אלעזר
ואחריו כלם): הריעו בני אהרון, הריעו לאדוני!	
(הלויים פוצחים בשיר)	
מריים	
שיצאה כל הזמן במחול-להב, קמה פתאום מרקוד ופורצת	
בזעקה אדירה): מי לאדוני אָלִי! — (עוברת תוך כדי מחולות אל	
האולם השני, אחריה — האמות עם ילדיהן. הלויים פותחים בשיר)	
(שולף חרבו ויוצא אחריהן, אחריו כל העם בחרבות שלופות).	הכהן
(עומד בחרבו השלושה כפסל, בעינים עצומות, כלפי המנורה)	אלעזר
הריעו לאדוני, בני-אהרן, הריעו לאדוני כל הארץ. —	לוי א'
אל נקמות, אדוני, אל נקמות הופיע. —	לוי ב'
חוק ונתחוק! חוק ונתחוק!	לוי ג'
רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם.	לוי א'
אל נקמות אדוני, אל נקמות הופיע —	לוי ב'
חוק ונתחוק! חוק ונתחוק!	לוי ג'
יזכור אדוני כל מנחותיך ועולתך ידשנה, סלה.	לוי א'
אל נקמות, אדוני, אל נקמות הופיע.	לוי ב'
חוק ונתחוק! חוק ונתחוק!	לוי ג'
ברוך שם כבוד-אדוני ממקומו. —	לוי א'
אל נקמות, אדוני, אל נקמות הופיע.	לוי ב'
חוק ונתחוק! חוק ונתחוק!	לוי ג'
שמע, ישראל, אדוני אלהינו, אדוני אחד.	לוי א'
שמע, ישראל, אדוני אלהינו, אדוני אחד.	לוי ב'
שמע, ישראל, אדוני אלהינו, אדוני אחד.	לוי ג'
הלויים הולכים בְּתוֹךְ כְּדֵי נְגִינָה וְעוֹבְרִים גַּם הֵם אֶל הָאוֹלָם	
השני. — המנגינה הולכת ורפה, הולכת ומשתתקת. —	
(שעמד כל הזמן פניו כלפי המנורה בלי לזוז — נשאר לבדו. —	אלעזר
הוא פונה כלפי מערב ורואה את שני שומרי-הסף, נגש אליהם)	
חֲפָשִׁים אַתֶּם, אָחֵי. בְּעֵלּוֹת הַשַּׁחַר לֹא גְבוּרֵי יְהוּדָה יַעֲמְדוּ פֹה עַל	
מִשְׁמַר מְקֹדֶשׁ-מִזְבְּחָהּ, כִּי אִם בְּלִבֵּי-רוּמֵי—(הולך אל הכסא) לִישׁוּעַתְךָ	
קוֹיָתִי, אֲדֹנָי! (נופל על חרבו ויושב על הכסא). —	
(נכנס) אשריך, מלך-יהודה! (משתחוה, אחר כך נופל על	שמעון
חרבו ויושב על כסאו לשמאלו של אלעזר)	
(נכנס) וְהִקְרִיב הַפֶּהן אֶת הַפֶּל, עוֹלָה הוּא, אִשָּׁה רֵיחַ-נִיחוּחַ לְאֲדֹנָי. —	הכהן

(עומד רגע ומביט מסביבו. — אחר-כך נגש אל המנורה, מדליק

את הנרות הכבויים. כשהוא אומר בנעימת-זמרה חרישית):

לא תצא עוד אֶתְנוּ לְמִלְחָמָה

וְלֹא תִכְבֶּה אֶת נֵר־יִשְׂרָאֵל.

וְהָיָה לְעַת עָרֵב יְהִיֶּה אֹר.

נִיעַשׁ בֶּן אֶהְרֹן:

אֵל מֹל פְּנֵי הַמְנוּרָה

הַעֲלֵה גִירוֹתֶיהָ

כִּי־אֲשֶׁר צָוָה אֲדֹנָי אֶת מֹשֶׁה.

(נופל על חרבו ויושב על כסאו).

(דממה. — הלהבה האדומה מתערבת באור השחר הלבן, המאיר

את כל האולם. פתאום רעש גדול מבחוץ — צעקות-הרומיים. —

קולות-מפץ. — ושוב דממה. —

קצין רומי נכנס בחימה שפוכה, אחריו עוד אחדים. — רוצים

להתנפל על אלעזר ויאיר ושמעון — ורואים, שמתים הם. — נרתעים

אחור ועומדים. — הקצין הראשון תוחב את חרבו אל תערה בכעס

נורא. — אחד מהם רוצה להתנפל על שומרי-הסף — הם נופלים. — אחדים

מהם נכנסים אל האולם השני — ויוצאים משם בנזעה. — גם יתר

הקצינים מציצים אל תוך האולם השני ונדהמים הם מביטים זה אל זה). —

(נכנס — רואה ומבין. הקצינים מפנים לו דרך בין שתי

שורותיהם. — הוא נגש אל אלעזר. — מניח את חרבו לרגלי המת.

מרכין את ראשו ואומר במועל יד ימנית: GLOBIA —

(אחריו הקצינים מרכינים את ראשם).

(דממה. המסך יורד לאט-לאט).

— סוף —

ס י ל ן ה